

Δημοκρατικός Συναγερμός

Ιωνάς Νικολάου
Βουλευτής Λευκωσίας

12 Μαρτίου 2004

ΔΗΛΩΣΗ Μ.Μ.Ε.

Από τις χθεσινές δηλώσεις του Γενικού Εισαγγελέα είναι πρόδηλος ο τρόπος με τον οποίο έχει επιλέξει να αντιμετωπίσει το σοβαρό πρόβλημα που δημιουργήθηκε με την κατάργηση των Επιτροπών Ανηλίκων και συγκεκριμένα την παραπομπή των ανηλίκων παραβατών ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων ανεξαρτήτως ηλικίας και αδικήματος. Ενδεικτική είναι η δήλωση του ότι η παρουσία του ανηλίκου ενώπιον του Δικαστηρίου επενεργεί πολλές φορές ευεργετικά για τον ίδιο, υποβοηθώντας τον να συνειδητοποιήσει ότι η εκδήλωση αντικοινωνικής συμπεριφοράς έχει συνέπειες και ότι εναπόκειται στο Δικαστήριο να αποφασίσει κατά πόσο όλα τα περιστατικά είναι τέτοια που να δικαιολογούν την επιλογή της πλέον αυστηρής κύρωσης, που είναι η φυλάκιση. Ο τρόπος αυτός δεν συνάδει με τις επικρατούσες αντιλήψεις αναφορικά με την αντεγκληματική πολιτική που εστιάζεται στα λεγόμενα τέσσερα «Big Ds» Diversion, Decriminalization, Deinstitutionalization και Due Process ή τα τέσσερα «A»: Αποχή από την τυπική διαδικασία ή Αποδικαστηριοποίηση, Αποεγκληματοποίηση, Αποϊδρυματοποίηση και Αληθινή και Δίκαιη Δίκη.

Επιμένω ότι ένας από τους λόγους για τους οποίους καταργήθηκαν οι Επιτροπές Ανηλίκων είναι γιατί ο νυν Γενικός Εισαγγελέας στις πλείστες των περιπτώσεων δεν λάμβανε υπόψη τις εισηγήσεις των. Μόνο σε μεμονωμένες περιπτώσεις έγιναν δεκτές. Επαναλαμβάνω ότι το συμπέρασμα αυτό δεν είναι μόνο δικό μου, αλλά είναι συμπέρασμα και του Αρχηγού Αστυνομίας, όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του, και επιβεβαιώνεται από την κατάληξη της δήλωσης του Γενικού Εισαγγελέα ότι εφόσον διατηρείται η ποινική ευθύνη των ανηλίκων παραβατών δεν μπορεί παρά να προχωρεί με ποινική δίωξη των.

Ισχυρίζεται ο Γενικός Εισαγγελέας ότι οι Επιτροπές Ανηλίκων δεν αποτελούσαν ένα θεσμοθετημένο όργανο και περαιτέρω ότι οι εισηγήσεις προς την Νομική Υπηρεσία ήταν στερεότυπες και αναιτιολόγητες και άρα δεν μπορούσαν να αποτελέσουν ουσιαστική βοήθεια ή να έχουν πρακτική αξία. Παραγνώνει ότι οι Επιτροπές αυτές είχαν επιφορτιστεί ένα σημαντικό έργο και ότι τα μέλη της ήταν πρόσωπα με ειδικές γνώσεις και ευαισθησίες στα θέματα της νεανικής παραβατικότητας. Μπορεί ο χαρακτήρας των εισηγήσεων να είχε όντως

συμβουλευτικό χαρακτήρα αλλά αυτές προέρχονταν από άτομα με εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρίες και γι' αυτό γίνονταν σεβαστές.

Κανένας δεν αμφισβητεί την αποκλειστική αρμοδιότητα του Γενικού Εισαγγελέα να κινεί και διακόπτει ποινικές διώξεις. Σέβομαι τις απόψεις του αλλά δεν μπορώ να παραβλέψω το γεγονός ότι σύμφωνα με τις επικρατούσες διεθνείς αντιλήψεις, η τιμωρία των πράξεων που καταλογίζονται σε ανήλικους δεν στηρίζεται στην παραπομπή τους ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων και την επιβολή τιμωρητικών κυρώσεων του κοινού ποινικού δικαίου, αλλά εστιάζει το κύριο βάρος στη διαπαιδαγώγηση, στην ευημερία και στο συμφέρον αγωγής των ανηλίκων, κατά παρέκκλιση από τις διαδικασίες του γενικού ποινικού δικαίου. Με τη δήλωση αγνοείται το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες στον ευρωπαϊκό χώρο επιχειρείται η ανανέωση του ποινικού δικαίου ανηλίκων, κατά τρόπο ώστε αυτό να προσανατολίζεται στην πρόληψη των εγκλημάτων, δίνοντας έτσι σε μεγάλο βαθμό έμφαση στην παράκαμψη της ποινικής διαδικασίας, στην ανάπτυξη της ιδέας της υπευθυνότητας, στην εμπέδωση της συνείδησης δικαίου των νεαρών κοινωνιών με δίκαιες και ανθρωπιστικές εξωιδρυματικές κυρώσεις και στην κοινωνική επανένταξη του νεαρού δράστη, μέσω ενός πλέγματος μέτρων διαπαιδαγώγησης.

Ενδεικτική των πιο πάνω είναι και η περίπτωση προσώπου που προέβηκε σε παράνομη πράξη σε ηλικία 14 ετών και σήμερα μετά από 7 χρόνια και σε ηλικία 21 ετών βρίσκεται αντιμέτωπος με κατηγορίες για το αδίκημα της διάρρηξης με σκοπό να κλέψει. Υπάρχουν φυσικά και άλλες περιπτώσεις που 13χρονοι και 14χρονοι οδηγήθηκαν στο Δικαστήριο για μικροπαραβάσεις, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι απόψεις της Επιτροπής. Παραπέμπονται δηλαδή στο Δικαστήριο όλες ανεξαιρέτως οι ποινικά κολάσιμες πράξεις των ανηλίκων σε αντίθεση με κάθε σύγχρονη αντίληψη και σύσταση στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της νεανικής παραβατικότητας και την προστασία των ανηλικών αδικοπραγούντων.

Γι' αυτό λανθασμένα προβάλλεται η άποψη ότι η παρουσία ανήλικου ενώπιον του Δικαστηρίου επενεργεί ευεργετικά υποβοηθώντας τον ανήλικο να συνειδητοποιήσει ότι η εκδήλωση αντικοινωνικής συμπεριφοράς ενέχει συνέπειες. Αν ο ανήλικος είχε την ικανότητα να συνειδητοποιήσει κάτι τέτοιο πιθανό να μην προέβαινε καν στην συγκεκριμένη πράξη. Η παρουσία ανήλικου στο περιβάλλον ενός ποινικού δικαστηρίου κάθε άλλο από ευεργετικό μπορεί να είναι για τον ίδιο. Η θεσμοθέτηση των Επιτροπών Ανηλίκων δεν θα επιλύσει το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί, αν δεν αλλάξουν αντιλήψεις εκείνες που θέλουν τους ανήλικους παραβάτες ενώπιον των Δικαστηρίων.

Ιωνάς Νικολάου
Βουλευτής Λευκωσίας
Επίτροπος Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης ΔΗ.ΣΥ.